

ЮРІЙ
СІРИЙ

СВІТОВА МАНДРИВКА
КРАПЛИНИ ВОДИ

ЮРІЙ СІРИЙ

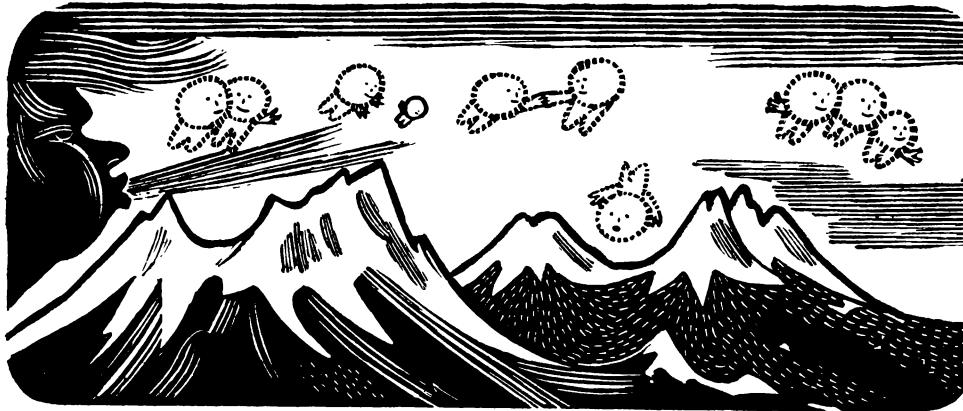
СВІТОВА МАНДРІВКА КРАПЛИНИ ВОДИ

ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Нью-Йорк 1952

Окладинка й рисунки П. Холодного

**Накладом Юрія Тищенка
Copyright by George Tyszczenko 1952**

Це було чудового літнього дня.

Ми бавились у своєму садочку. Сонце так гріло, що навіть у холодочку було душно.

А проте нам це було байдуже. Ми були одягнені легко. За забавками ми й не помітили, як небо поволі вкрилося хмарами. Раптом блиснула блискавка, грякнув грім, і ледве встигли ми вскочити в сіни, як бризнув дощ. Краплини густо падали на землю, на сад, на траву.

Враз по рівному аж вода стала.

Коло столику в сінях сидів наш дідусь Петро. Він дивився на дощ і нібито до себе тихо промовляв:

Доброго дощу з моря нам нагнало.

Як то з моря? — запитали ми. — Адже дощ пада з неба краплинами, а не з моря?

— Е, дітоньки, велику подорож робить краплина, поки впаде дощем з неба.

— А ви ж, дідусю, звідки це знаєте? — зацікавились ми.

— Звідки? Таж оповідання про це почув я сам від однієї краплинини води...

— І завжди ви щось таке вигадаєте, дідусю! Та хіба ж краплина може говорити?

Дідусь усміхнувся.

— А ось послухайте, то й дізнаєтесь.

— Було це давно-давно. Ще був я хлопчиком невеличким. Любив я дуже квітки всякі і викохував їх не тільки в городчику, а також і в хаті на вікнах. Поливав я ті квітки часто, та вода все кудись зникала, а земля кругом їх сохла. Іноді й зверху покроплю я свої квіточки. Як намистом уберуться тоді листочки краплинками, сяють та виблискують проти сонця. Радий та щасливий, гадаєш, що так завжди краплини ті будуть лежати, а мине година-друга, і всі вони кудись позникають. Дивувало це мене дуже. Не міг ніяк дізнатись куди вони зникають. Дивлюсь часом, чи не поакочувались кудись на вікні в куточек. Але їх нема.

Скрізь сухо.

І от почав я сам стежити за ними. Довго не міг зрозуміти нічого. Іноді аж сум брав. Питав часом у хлопців-однолітків про це. Та вони цього теж не знали.

Ще пильніш почав я стежити за ними і потроху став розуміти їхнє життя та відчувати їй розуміти їхню мову. А вони таки часто між собою розмовляли, як у доріженьку кудись збиралися та одна з однією прощалися.

— Не йдіть, краплиночки, з моїх квіток! — казав я їм. Погостюйте на листочках та розкажіть мені про своє життя.

Не слухають, знимаються і в далеку доріженьку поспішають.

— Не можемо довше тут лишатися, бо сонечко не велить, — кажуть.

— Хіба то пан чи володар ваш? — питают їх.

— Не скажемо, всміхаються, — не скажемо, бо ніколи.

— Не чемні ви, — кажу я їм, — а сам усе благаю: — Скажіть мені, краплиноньки, куди з квіток ви линете? Візьміть мене за братіка. І я з вами полину теж.

— Не зможеш ти бути нам братіком. Не зможеш ти летіти туди, де ми, легкі, полинемо.

— Хіба ж ви легкі? Та хіба ж ви линете? Чому ж цього не бачу я?

— Ми вмімо розплинутись, невидимками зробитись і линути легенськими понад горами до хмароньок.

Це мене ще дужче цікавило, і я благав їх, щоб хоч розповіли, про все, як не можуть взяти із собою.

Одна таки послухалась. Не полинула з подружками.

— Лишусь я тут на цю нічку, — сказала. — Переночую на квіточці та розповім йому про життя своє. Нехай хлоп'я послухає.

Зрадів я. Не буду й спати, буду слухати.

— Розповідай, краплинонько!

І сів я перед квіткою та впився очима в краплиничку.

— Ти вже знаєш про наше життя, — почала вона, — ти бачив його з малечку. Ти жив з нами завжди, тільки не помічав того. Багато нас на світі. Ніхто не зможе перелічити нас, ніхто не зможе зібрати нас докути. Поглянь на річку, що тече через твій садок, скільки там води. А вода складається з таких краплинок, як і я. Поглянь на широке море, на безмежні океани — скільки там води, скільки там краплинок назбиралося. Колись, давно, мій голубе, і я жила в тім великім океані.

— А як же ти звідтіль сюди прибула? — спитав я краплину.

— Не зразу, ох, багато вже часу минуло, як рушила я в подорож. Послухай, скільки я блукала всюди, поки попала в той кухлик, з якого ти поливаєш свої кохані квіточочки.

— З подругами, з краплинами, жила я вільно у великому морі-оceanі. Гуляли ми та бавились, віки цілі гойдалися та в хвилі все спліталися. Зачуємо тільки, що пустун-вітер зашумить здалеку і вже тримтимо, радіємо. Іноді, гойдаючись на рибонці, запливем бо-зна як глибоко, а вчуєш той шум і поспішаєш нагору, щоб з краплинками-подружками за рученьки побратися та з вітрами погратися. Дмухають вітри над нами, лоскочуть нас, розбуркують. Затримтимо разом, затанцюємо, горами-х в и л я м и здіймаємося, важкими бурунами покотимось. За вітром все поспішаємо, аж поки зустрінемо на шляху десь скелю, або берег. Ударимось всі разом, засміємося, розскочимось і знову в море-оcean повернемо. Пристаемо до інших, що в такий же гурт-хвилю вже зібралися і за нами поспішають. Б'ємося з ними знову об скелю, або берег і знову назад повертаємо...

І так час довго йшов.

Якось то в день соняшний гуляла я з подружками, ганялися за човнами, до стерна чіплялися і пливли далеко. Було ясно, соняшно і так хороше на поверхні, що не хоті-

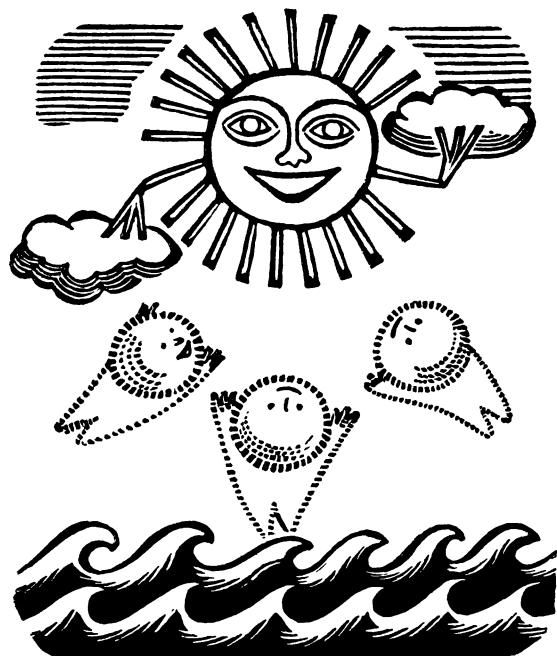
лося й в глибину спускатися. Німа тиша інколи порушувалась скиглінням чайки, що літала над нами та чогось шукала.

— Щасливі! — промовила одна подружка.

— Хто? — спитала я.

— А оті пташки, що високо й вільно літають у повітрі. А ми в океані мабуть і звікуємо й не побачимо що за ним діється.

— А так, а так, подруженько, — зідхнула я. —Хоч тут воно й весело, а все ж таки хотілося б полинути за пташками.

— А знаєш що, голубонько? Попросимо ми чайку - жалібницю, хай вона підніме нас у повітря і понесе за море в далечінь.

І стали ми хвилюватись та чайку просити.

— Голубонько білогруда, візьми й нас у повітря, та винеси за море, в краї чужі далекій.

— Не можу понести вас в краї чужі, далекій, бо маю недалеко від берега своє гніздо з діточками. Не можу я лишити їх, бо тужитимуть за ненькою. — Зверніться ви до сонечка, воно поможе вам піднятися. Зверніться

ви до вітру, і він вас понесе в краї чужі, далекій.

А сонечко в той час так весело сяяло, що аж сліпило нас.

— Попробуєм, — сказали ми і стали просити золоте сонечко, щоб допомогло нам піднятися вгору.

— Щодня мільйони вас піднімаю я своїми проміннями золототканими, і ви того не бачите, і ви того не знаєте.

— А ти, ласкаве сонечко, сьогодні ѹ нас підійми.

— Гаразд, гаразд, — відповіло нам сонце.

Пригріло нас промінням сонце, і ми відчули, як невидимо знялися з води і почали підійматися все вище та вище вгору.

— Ага, мої подруженьки, а я вже лину вгору, — гукнула я.

— І ми, і ми! — почула я навколо.

Глянула я, а навколо нікого не видно. Тільки ѹ чути голоси.

— Чому ж я вас не бачу? — спитала я — коли і ви зо мною тут летите?

— А себе ти бачиш?

Глянула я на себе. Ох, лишенько! Нема мене, не видно.

— Що ж це таке? — спитала я здивовано. Де ж моя кругленька постать поділася?

Роздалася-розплилася, на малесенькі невидимки-краплиночки, розсипалася в пару перетворилася, як от я ѹ інші, — почула я у відповідь.

— А хто ж ти? — питую.

— Я теж краплина, і лину в повітря вже не вперше.

Розмовляємо ми так з сусідкою, а сами все вище та вище вгору підіймаємося. Глянемо вниз... Аж серце завмирає.

Далеко внизу вилискується поверхня води.

Довго линули ми повітрям угору, довго стояли над океаном, було в повітрі тихо і гарно. Вже сонечко з півдня звернуло, як повіяв вітрець легенький і погнав нас, невидимок, з того місця, де ми були.

— А ну, лишень в доріженку, подруженьки, — сказала одна краплина.

— Летіть та не губіть своїх частиночок.

— Всі будемо триматися купи, — почулися голоси.

І полинули ми на крилах легкого вітру в невідомі краї, в далечінь ще нечувану ѹ невидану. Довго летіли ми над океаном, та все тішилися тим, що знялися з його поверхні, що вільні тепер. Не знали, бач, того, що краплина в повітрі вільною не може бути, а летить туди, куди вітер її несе.

Вже над вечір побачили ми, що океан лишився за нами. Натомість внизу послалася чудова долина, вкрита зелени-

ми килимами, поцяцькована різнобарвними квітками. Вже сонечко заходило, як ми відчули, що холодом нас обгортав, що тягне нас щось до землі. Спускаємось, радіємо, бо хочеться побачити зблизька чарівну зелену скатертину. Як зайшло сонце, ми почули, що частинки наші одна до одної пригортаються. Я знову почала бачити себе краплиною, а де-не-де навколо й інших подружок побачила.

— Подруженьки, краплиноньки, заночуєм тут на шовковій траві, — сказала одна краплина.

— Заночуєм! Заночуєм!

Все ближче та ближче почали ми до неї спускатися і нарешті розмістилися, де хто міг. Хто на листочку, хто на стеблинці, а я щаслива впала на голівку якісь рожевій квіточці і від утоми швидко заснула.

— Може вже й ти, голубчику, спати хочеш? Може втомуила я тебе своїм оповіданням? — звернулася до мене краплина.

— О ні, я слухаю. Кажи, кажи, що ж далі було?..

На другий день я прокинулась. глянула навколо й здивувалася. Сонечко вже зійшло й оповило пасмами своїх променів всю долину.

— Як любо тут мені, — зідхнула я й щільніше притулилася до квіточки.

Любо й мені, краплинонько, та шкода, що не довго зомною ти зостанешся. Щоночі майже хтонебудь з вас ночує тут. а прийде день, — знімаєтесь і линете в доріженьку.

— А я не хочу ще линути. Мені й тут гарно, — сказала я.

— То не від тебе залежить.

— Адже ж від мене залежало прийти до тебе на спочинок, на ніченьку, люба квіточко?

— Ні Ні, серденько: як настав вечір, похолоднішало в повітрі, а невидимі твої частиночки притиснулись одна до одної від холоду ближче, те саме й з твоїми подружками зробилося, і всі ви перетворилися з невидимої пари знову в краплинки. А потім росою впали на килим трави та квіток. Переночували ви тут, спочили, поки пригріло сонечко, а там знову воно розпарить вас і знову ви легкими невидимками підійметесь та в далеку доріженьку полинете...

Розказує мені це квіточка, а сонце все вище та вище підбивається. Його проміння все більш та більш гріють мене. І вчула я, що знову підіймаюся в повітря легкою невидимкою, а разом зо мною і всі мої подруженьки.

Високо високо піднялися ми вгору, а вітер тільки на те й ждав. Підхопив він нас і поніс на своїх грудях. Летимо ми — радімо, новими краєвидами втішаємось. А назустріч нам щось величне висовується, білою стіною ввижається — перепоною становиться.

Ще не встигли ми гаразд наблизитися, а вже відчули, що холодом звідтіля дише, а наблизились, аж зжахнулися: — біла мертвa скатертина під нами розіслалася.

— Ой, холодно, сестрички! Збирайтесь всі докупи, прискоримо свій лет, щоб хутчі поминути цю білу скатертину.

Поспішли ми, губили свої частинки, нашвидку, похапцем в маленькі краплиночки зібралися, одна до одної пригорнулися й важким туманом понад сніговими горами розіслалися. Не летимо вже, а котимось, бо вжкими всі зробилися. А з снігових гір до нас глухі голоси линуть, у гості до себе кличуть.

— Прийдіть до нас, голубоньки, перетворіться в білі пухкі краплиночки й будемо тут жити. Будемо з вітрами бавитись, гуляти між горами. Ми ж білі та вродливі. Такими і ви станете.

— Хто це до нас так говорить? — спитала я.

Призначатись, у мене таки була охота зробитись пухкою білою краплинкою. та мене попередила одна подруга.

— Лети, — каже, — звідціль як найскорше, не сідай тут і на відпочинок. бо як сядеш, то навіки тут мертвою зостанешся. Оте біле покривало, що закутує гори високі, складається з краплинок. Вони колись були такими вільними, як і ми. Літали в повітрі. Перелітаючи ж через гори, сіли вони відпочити, перетворились в сніг і тут навіки мертвими лишилися.

Як почула я це — аж здрігнулася. До вітру з благанням звернулася, щоб виніс скоріше з цієї мертвої пустелі.

— Повіяв вітер, покотив нас хвилями понад горами, вкритими снігами. Поминули ми гори й опинились високо-високо, над рівними полями. А що вище в повітрі, то холод-

ніше. Не можемо на холоді ми бути невидимими. Частини наші одна до одної линуть. Зібралися ми знову в краплині, одна до одної притиснулись, темною пеленою над землею розіслалися, навіть сонце собою заступили. Вітер гнав нас все далі та далі і називав нас хмарами. Ми в хмару перетворилися. І стали такими важкими, що не могли вже в повітрі триматись.

— Ой лишенько, подруженьки, я падаю! — закричала одна. За нею друга, третя так прокричали і до землі полінули. Я теж не могла вдергатися і полетіла на землю. А поруч зо мною летіли мільйони таких краплинок, як і я. Падали ми на ниву, засіяну хлібами, і чули, як рослини радіючи казали: „До щик, дощик на поживу нам з хмароньки падає“. Це нас вони звали дощиком, це нам вони так радісно всміхалися. Опісля я довідалась, що ми дуже бажані всім рос-

линам, що без нас вони й жити не можуть, та про це не буду оповідати, а продовжатиму далі про свою мандрівку.

Падали ми дощем на землю. Деякі в суху землю всмоктувались, обнімали коріння рослин, та напували їх водою. Я впала на стеблину, та так і пробула там, аж поки пригріло сонце, а потім знову в повітря знялася, декілька разів росою на землю падала, щоб переночувати і знову линути з подругами. Декілька разів густим туманом над долинами розстидалася з іншими, а рано з вітром линули ми далі вгору, там збиралися в хмари дощові, слухали гуркіт грому, підперізувалися поясками блискавиць. Довго, довго перелітала я над землею з місця на місце.

Раз високо, високо залетіла з іншими, а там такий холод був, що ми всі зразу покадзюбли, скам'яніли; здавалося, робились міцними та білими кульками. Деякі по одинці, а деякі склалися до купи й здавалися такими великими, що аж страшно було дивитися. І тут не могли ми вдергатись. Полетіли на землю. Зашелестіли в повітрі, з розгону падали на ниви, що вже колосками проти неба красувалися.

— Ой горенько — гинемо! — почулися звідсюди жалібні голоси. — Не бийте нас, а змилуйтесь!

То колоски благали нас так, а ми вже не могли вдергатись. Падали все густіш та густіш і вагою своєю торощили на гамуз рослини. Багато хліба тоді ми знищили. Коли всі ми попадали, а хмари ген далі посунулись — вийшли люди в поле. Ходили вони та плакали й казали: — „Господи! На що ж Ти посилаєш напасть таку на нас? Нащо градом понищив Ти ниви наші, труди наші кривавії?”

Шкода було нам і людей і рослин, та не винні ми в тому, бо то ж вітер загнав нас у таку височінь, де холод раптово скував нас у зерна граду.

Довго лежали ми білим покровом на землі, та слухали тяжкі жалі людські. А пригріло сонце, розстали ми, та струмочками швидкими покотилися з горки. Хотілося скоріше втекти від того горя, що ми наростили. Розігналися ми по похилому рівчаку, а звідтіля попали в річку.

В річці тій ми одна з одною зустрічалися та розповідали про свої мандрування. Були такі, що всю землю вже облі-

тали і під землею побували, а бували й такі, що крім моря та річок нічого ще не бачили.

І так непомітно розмовляючи, увійшли ми у велику ріку. По ній пливли важкі пароплави, човни, та пороми. У воді гралася риба, табунами скрізь плавала. Довго пробули ми в ріці, поки дісталися до великого моря. Воно мені дуже на-гадувало рідні місця в океані, але простору такого вже не було. Скільки часу пробула я в морі — не знаю. Багато там було гарного, а все ж таки манило мене в мандрівку, бо вже раз її скоштувала я.

Щодня з благанням до сонця я зверталася, щоб винесло мене звідтіль.

І сонце змилувалось. Знову полинула я з подружками в повітря й понеслася над землею. Тільки дивним нам здалося, що повітря і над землею всюди було холодне та зимне. Де б

не пролітали ми, скрізь земля була вкрита білою пеленою. А вітер несе нас та співає: „Зима! Зима!”

Холодно було всюди і сумно. На ніч осілися ми на голих деревах в одному лісі краплинками. Прокинулись ранком та й не пізнали свого пристановища. Дерева всі вкривалися білими квітками та листями. Здавався ліс якимсь казковим, зачарованим. А то ж ми й прибрали його та уквітчали, бо, осівшись тут краплинами, перетворилися від холоду в іней.

Днів зо два пишався він своїм убранням та вилискувався проти сонця. А потім, ох!.. Аж страшно згадати ...

Дмухнув вітер, небо вкрилося хмарами. Зашуміло, загуло. Посипалися сніжинки, як рій бджіл з неба. Засипало снігом яри, на рівних місцях встали гори — гуляв вітер, грався з снігом. Хуртовину робив над землею.

Мене й деяких подруг зірвало з дерева і занесло під якусь хатину та й поклало там у кучугуру перед порогом.

— Отут вже нам і смерть, — сказала сусідка подруженька.

— Отут мабуть ми і вік свій звікуємо, як ті бідні, що лягли на горах високих, — додала я.

Лежимо ми — сумуємо. Рано вийшов чоловік з хати, взяв лопату і одкинув нас геть від хати. Сумно було, та недовго.

Вийшла жінка з горщиком і набрала повний снігу. Туди і я попала. Ну, думаю, щось інше буде. Внесла вона нас в хату й засунула в якусь діру. А там, — лишенко, як гаряче! Навколо горщика полум'я палає та припікає нас. Ми враз розтали і в воду перетворилися.

Раптом одна скрикнула, пухирем над водою напіклася і луснула.

— Що з тобою? — питаемо.

— Пече мене! — застогнала вона.

Незабаром і нас почало пекти, та так, що не знали ми куди й діватися. Раді б вискочити, так горщик накритий по-кришкою. Застогнали ми, засичали, заметушилися по горщикові, а воно ще гірше пече. Не змогли вже більше ми терпіти такої муки, натиснули з усієї сили на покришку, підважили її. Я була зверху й чим дужче вискочила, а за мною й мої подруженьки. З димом в димар вискочили ми й полинули в повітря. Та не довго й там літали.

Над вечір збилися ми знову в хмару, тільки вже не в дошову, а снігову. Холодно було в повітрі та так, що ми знову частинками позмерзалися, докупи складалися в сніжинки.

Ранком впали ми на землю. Я впала десь далеко коло лісу і пролежала там аж до весни.

Весною сонечко пригріло й ростопило нас. Деякі просто в повітря полинули, а я з подружками в землю всмокталася. В землі ми довго вниз ішли. Усякі шари переходили і нарешті дісталися до такого шару, що не могли вже далі про смоктuvатись. Зібралися нас тут дуже багато. Невеличким струмочком по похилому ґрунті потекли ми під землею. По дорозі зустрічали багато своїх родичів, переливалися в великих підземні озера. з озер знаходили вихід і далі поспішали. Нарешті, одного дня почули, як передні зашуміли й радісно закричали:

— Сестрички, скоріш сюди! Світло! Світло!

Побігли ми, а назустріч нам так і сяє день, аж сліпить. То була діра в горі і ми крізь неї знову на білий світ з темного царства з-під землі вирвались. Потекли ми в гори бистрими струмочками і попали знову в річку, а з річки мене якийсь рибалка витяг з рибою й викинув на берег. Сонечко підняло мене знову і знову довго літала я в повітрі, поки впала краплиною дощовою на землю. Всмоктала мене земля. Досягла я знову твердого ґрунту і по-під землею потекла з джерела в колодязь. Звідтіль витягли мене відром. Ти ж набрав води з відра қухликом і полив свої кохані квіточки. Отак я опинилася на квітці...

— А тепер, қоханий мій, прощай! Знову кличе мене сонечко в мандрівку, знову полину я по білому світі.

Вона невидимою парою знялася з моєї квітки.

— Отаке то розповіла мені мила краплинка про свою мандрівку, — закінчив дідусь.

— І все те, дідусю, дійсно так було? — спитався я.

— А так. Кожна краплина багато подорожує, і це легко помітити кожному з вас.

Дощ перестав іти. Вітер розігнав хмари. Сонечко засяяло над обмитою дощем природою.

Сади й трава вбралися в дощові перлини.

Ми вибігли знову бавитись. І здавалося, що кожна краплина оповідала нам про свою мандрівку ...

Printed in U. S. A. — “*Svoboda*”, 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК ДІТЯМ --- ЦЕ ДОБРА КНИЖКА В РІДНІЙ МОВІ!

МИ РАДО ВИШЛЕМО ВАМ НА ЗАМОВЛЕННЯ ТАКІ ДИТЯЧІ КНИЖКИ:

1. М. Погідний: ГЕТЬМАНСЬКА БУЛАВА. Багато ілюстрована історична казка	\$ 0.25
2. КАЗКА ДІТЯМ НЕВЕЛИКА ПРО КУРЧАТКО ТА ШУЛІКУ. Ілюстрована басечка для малих діточок	0.20
3. М. Погідний: СРІВНА ГРИВНА. Історичне оповідання. З ілюстраціями	0.25
4. ПРИВІТ, УКРАЇНО, ТОВІ! Збірник оповідань та віршів для молоді. З ілюстраціями	0.25
5. Олена Цегельська: ПЕТРУСЕВА ПОВІСТЬ. Оповідання про хлопчика, що перебував під час війни в Німеччині. З ілюстраціями	0.25
6. Роман Завадович: ПЕРЕПОЛОХ. Віршована казка для дітей молодшого віку. Багато ілюстрована	0.50
7. Марко Бовчок: СЕСТРИЧКА МЕЛАСЯ. Казка з ілюстраціями Я. Гніздовського	0.40
8. М. Юркевич: ЗИМА. Збірник оповідань, казок та віршів для дітей на зимові свята	0.50
9. М. Юркевич. ЛІТО. Такий самий збірник для дітей на літні свята	0.75
10. Юрій Сірий: УКРАЇНА — ЗЕМЛЯ МОІХ БАТЬКІВ. Багато ілюстрована географія України. Розкішне видання	1.25
11. Юрій Сірий: СВІТОВА МАНДРІВКА КРАПЛИНИ ВОДИ, — розказана нею самою. Оповідання з малюнками та обкладинкою П. Холодного	0.40
12. Л. Глібів: БАЙКИ. Розкішне видання з ілюстр. О. Судомори	1.50
13. Р. Кіплінг: ОТ ТАК КАЗКИ! Найкращі казки про звірят в перекладі Юрія Сірого. Ілюстрації самого автора, а окладинка художника П. Холодного (друкується)	0.75
14. І. Корицький. МОВО РІДНА. Буквар і читанка з посібником для учнів англомовних шкіл. Багато ілюстрована в твердій оправі художника П. Холодного	2.00

Замовлення й гроші просимо засилати на адресу:

GEORGE TYSZCZENKO, 164 E 127th St. — NEW YORK 35, N. Y.

Телефон: Fillmore 8-1158

ЦИНА \$ 0.40